QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM DIE JOVIS VIII. JANUARII.

M. FRANCISCO VEZOU Doctore Medico, Consiliario & Medico Regis ordinario, Præside.

An Quibus ingenij vis major; minor est corporis?

STEMMATA quid faciunt? Homini homo plurimùm præstat. Et licet iisdem principiis constet: principibus à naturâ aliqui dotibus insigniuntur, quibus suprà cæteros mortales evecti, velut innatâ dignitate principatum habent. Tanti discriminis causa non cœlum, non sydera, non animarum disparitas. A seminum temperie, n[illegible]cellâ, varioque motu tota futuri hominis existit nobilitas atque felicitas & quò plures vel pauciores condet virtutes imo sinu fœcundum germen: eò dabit prolem magis aut minùs spectabilem. Hanc hominis ab homine discrepantiam diversa constituere possunt genera virtutum quibus singuli singulariter inclarescunt. At ea maximè conspicua dissimilitudo est in iis qui viribus ingenij præstant; quales in Lycæo quondam fuere Philosophi. Et in iis qui viribus corporis excellunt; quales in Palestrâ visi sunt olim Athletæ. Felix quem nascentem natura sivè corporis sivè animi bonis illustrioribus illis exornavit. An cum Platone tamen alterutrius participem sortis jure vel injuriâ χωλὸν vocabimus.

ROBUR duplex. Alterum partis unius: alterum corporis universi. Robusta pars est quæ intrà limites innatæ temperiei posita suum ritè pensum absolvit. Robustum corpus quod exercitij vehementioris, aut improbi laboris patiens est. Alterutri sustinendo pares cuncti non nascimur. Pituitosi somno graviter: frigidè laboribus indulgent. Biliosi παμμάχον inchoant ardentiore studio: languidiore claudunt. In medio cursu melancholici deficiunt. Solus sanguineus Pancratiastes, imò & nobilis Quinquertio. Calor in illo multus quo vires integræ diu foventur: ruituri statim recreantur. Sanguis uberior quo musculorum fibræ teguntur, tenduntur, irrigantur. Spiritus copiosissimi qui per nervorum tubulos sinè ullâ intermissione decurrunt: atque hi cum sint substantiæ crassioris non ità facilè tenues evanescunt in auras. Hinc in operibus arduis patientia, hinc constantia. Inter sanguineos qui corporis proceritate vincit; pectore non vincit. Δόσιν referet qui staturæ mediocris erit. Qui non pinguis, sed εὔσαρκος. Cui pilus durior, non copiosior. Cutis aspera. Nervi crassiores. Ossa solidiora. Ligamenta ficciora. Firmiora latera. Pectus latum & amplum.

NON est hujus soli: nec à sole excisa particula anima rationis compos. Clarioris originis est forma princeps. Qui cum temperamento eam confundunt: humiliùs dè eâ sentiunt. Crassipellis philosophus est qui à sanguine aliam non esse putat. Hæc omnis expers materiæ cum corpore mirè coit quod intimè præsens suo quasi numine movet agitque. Quotquot in humano corpore eliciuntur actiones huic uni acceptæ referendæ sunt. Frustrà facultates fingunt varias omnium operationum principia. Ipsa anima est quæ suis usa organis velut è divite gremio tot miracula profert. In vasis nutritiis alimentum universo corpori adornat: adornatum per venas arteriasque defert quo partes affatim omnes expleat provida nutrix. In capite quæ sua verè sunt munia exequitur. Apprehendit, intelligit, recordatur. Hoc triplici munere quò quisquis feliciùs defungitur: eò felicioris est ingenij. Hic αὐτοδίδακτος literarum semina menti mandabit; quæ postmodùm uberiùs reddet. Hic in variarum artium redundabit elegantiam, & quamcunque professus fuerit in eâ excellet. Hic dè rebus explicatè abundanter & illuminatè dicet. Hic nimios animi motus rationi non obtemperantes dominâ ratione sedabit. Hic solers sagaxque fortunam & fata reget.

INGENII felicitas, summa felicitas est. Ad eam acquirendam literarum studia, temperantia, selectorum alimentorum usus valdè juvant. Sed nihil inuitâ naturâ perficies; aut certè parùm proficies. Ut non omnis fert omnia tellus: sic non omnis temperies apta mentis functionibus insigniter obeundis. Quæ ex biliosi & melancholici succi mistione subnascitur: hæc egregia & regia. Maximè si nervorum tenuitas, cutis lævitas, & cerebri mollior substantia comes adsit. Sic à naturâ affectis nihil deest eorum quæ ad ingenij præstantiam requiruntur. Habent à bile mentis acumen: à melancholico humore judicium & memoriam. Ab utroque succo spiritus generantur subtiliores, admodùm tersi ac nitentes quorum ad opera mentis utilitas est atque necessitas maxima. Molle cerebrum quoquoversùs à spiritibus facilè pervaditur: in eo res objectæ citiùs imprimuntur. Cutis lævitas eo ingenium juvat, quod plura recrementa sinat elabi quibus ejectis sensus in opus quique suum liberiores incumbunt. Nervi tenuiores quemadmodùm funiculi pulsati citiùs resonant. An ideò non nulli quibus in dorso tubera contingunt quod delicati nervi, ligamenta teneriora continere simul vertebras nequeant? Illustri sunt ut plurimùm ingenio.

FOEDUS nullum esse potest virium corporis cum nervorum mollitie, lævitate cutis, spirituum tenuitate. Qui robore prior esse cupit, is Pugilum habitum liberaliore victu sibi comparare debet. At ingenio præstantes viri adipe nimio mentis aciem obtundi nullatenùs patiuntur. Hi ficciores (ξηροὶ σωφότατοι) miserè nutriuntur. Vorax in illis cerebrum est, quod tanquam publicanus in opes reliquorum artuum invadit. Mens perpetuò mota licet immota spirituum familiam funditùs evertit. Hinc musculis ad motum ferè nulla vis: nulla brachiis ad amplexum: nulla pedibus ad incessum. In oculis ingeniosi plus emicat ignis quam in subjectis omnibus partibus. Vix satis habent flammæ vitalis viscera quâ ingestum alimentum conficiant. Hanc à laribus patriis ad caput measse crederes. Trahuntur in ruinam partium nutritioni dicatarum partes generationi inservientes. Hæ miseræ inopes sinè spiritibus, semen si quod effundunt frigidum humidum est: liberis ineptis apta creandis materies. Ac quoniam contentionibus animi quibus summis uti solent ingenij singularis homines; plus deperditur spirituum quam resarcire aliquando natura possit: gravibus sæpè morbis tentantur illi quorum magnitudine victi antè diem acerbo funere merguntur.

Ergò Quibus ingenij vis major; minor est corporis.

F.M.P. BIBL

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Carolus Marteau.
M. Antonius le Moine.
M. Guido Crescentius, Fagon Familiæ Reginæ Medicus.
M. Iacobus de Bourges.
M. Petrus Legier.
M. Nicolaus Robin.
M. Ioannes Baptista Moreau, Professor Regius.
M. Eusebius Renaudot.
M. Isaac Renaudot.

Proponebat Lutetiæ PETRUS OZON, Argimontensis, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1671.